

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«Духовний код української ідентичності у вимірі міжкультурної комунікації»

**(до 300-річчя від дня народження Г.С. Сковороди)
м. Київ, 10-11 листопада 2022 р.**

Київ 2022

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра філософії та міжнародної комунікації**

ІНСТИТУТ ФІЛОСОФІЇ ІМЕНІ Г.С.СКОВОРОДИ НАН УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІТЕРАТУРНО-МЕМОРІАЛЬНИЙ МУЗЕЙ
Г. С. СКОВОРОДИ**

**АКАДЕМІЯ ПОМОРСЬКА В СЛУПСЬКУ
(М. СЛУПСЬК, ПОЛЬЩА)**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«Духовний код української ідентичності
у вимірі міжкультурної комунікації»**

(до 300-річчя від дня народження Г. С. Сковороди)

КИЇВ - 2022

**MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
NATIONAL UNIVERSITY OF LIFE AND ENVIRONMENTAL SCIENCES
OF UKRAINE**

**Faculty of Humanities and Pedagogy
Department of Philosophy and International Communication**

**Institute of philosophy of H. S. Skovoroda of National Academy
of Sciences of Ukraine**

SKOVORODA NATIONAL LITERARY AND MEMORIAL MUSEUM

**ACADEMIA POMORSKA W SLUPSKU
(Slupsk, Poland)**

PROCEEDINGS

**OF THE INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE**

**“The Spiritual Code of Ukrainian Identity in the
Dimension of Intercultural Communication”**

(to the 300th anniversary of the birth of Hryhorii Skovoroda)

KYIV - 2022

УДК 17:37:80:929:93/94

ББК 87

Духовний код української ідентичності у вимірі міжкультурної комунікації (до 300-річчя від дня народження Г. С. Сковороди) зб. матеріалів міжнародної наук.-практ. конф., Київ, 10 - 11 листопада 2022 р. – К., 2022. – 395 с.

Збірник укладено за матеріалами міжнародної науково-практичної конференції «Духовний код української ідентичності у вимірі міжкультурної комунікації (до 300-річчя від дня народження Г. С. Сковороди)», що її провів гуманітарно-педагогічний факультет НУБіП України. У рамках конференції відбулися дискусії в контексті ретроспективного та перспективного погляду на творчість Г. С. Сковороди.

Багатогранність цієї тематики уможливорює осмислення даного феномену в різних контекстах, зокрема: мовознавчому, літературознавчому, історичному, філософському та психолого-педагогічному. Наповнення рубрик збірника синхронізовано з основними напрямками роботи конференції. Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів, а також усіх, хто цікавиться життям і творчістю Г. С. Сковороди.

The volume is designed based on the proceedings International scientific and practical conference “The Spiritual Code of Ukrainian Identity in the Dimension of Intercultural Communication” (devoted to the 300th anniversary from the birth of H.S. Skovoroda), which was held by the Faculty of Humanities and Pedagogy of NUBiP of Ukraine. Within the framework of the conference there were organized discussions in the context of retrospective and perspective view on H. S. Skovoroda's heritage.

The multifaceted nature of this topic makes it possible to understand this phenomenon in different contexts, in particular: linguistic, literary, historical, philosophical, psychological, and pedagogical. Composition of the sections presented in this volume is synchronized with the main thematic areas of the conference. For scientists, teachers, undergraduate and graduate students, as well as for everyone who is interested in the biography and works of H.S. Skovoroda.

Редакційна колегія: Ніколаєнко С.М., д-р пед. наук, проф. (голова); Кондратюк В.М., д-р с-г. наук, доц. (співголова); Шинкарук В.Д. д-р філ. наук, проф. (співголова) Савицька І.М., канд. філос. наук, доц. (заст. голови); Культенко В.П., канд. філос. наук, доц.; (заст. голови); Матвієнко І. С., канд. філос. наук, доц. (секретар); Харченко С.В., д-р філол. наук, доц.; Буцик І. М., д-р пед. наук, доц.; Кравченко А.Г., канд. філос. наук, доц.; Додонова В.І., д-р філос. наук, проф.; Гейко С. М., канд. філос. наук, доц.; Горбатюк Т.В., канд. філос. наук, доц.; Гольцов А. Г., д-р політ. наук, доц.; Кичкирук Т.В., канд. філос. наук, доц.; Лауга О. Д., канд. філос. наук, доц.; Супрун А.Г., канд. філос. наук, доц.; Харчук О.О., канд. юрид. наук, доц.; Чорноморденко Д. І. канд. філос. наук, ст. викл. Шеховцова-Бурянова В. А., асист.

Схвалено до друку на засіданні вченої ради гуманітарно-педагогічного факультету,
протокол № 4 від 21 жовтня 2022 року.

Тези подано в авторській редакції

Автори тез відповідають за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел, покликання на них та інші відомості.

Передруковувати опубліковані в збірнику матеріали дозволяється тільки
за згодою авторів.

© НУБіП України, 2022

© Автори, 2022

СЕКЦІЯ 3. ЕТИКО-ПСИХОЛОГІЧНІ ВІЗІЇ У ТВОРЧОСТІ Г. СКОВОРОДИ

ВАСИЛЬКЕВИЧ Ярослава Зіновіївна,
*кандидат психологічних наук, доцент,
Університет Григорія Сковороди в
Переяславі
(м. Переяслав, Україна)*

КІЗЬ Ольга Богданівна,
*кандидат психологічних наук, доцент,
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка
(м. Тернопіль, Україна)*

КІКІНЕЖДІ Оксана Михайлівна,
*доктор психологічних наук, професор,
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка
(м. Тернопіль, Україна)*

ПСИХОЛОГІЧНИЙ ДИСКУРС ІДЕЙ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ

В умовах повномасштабної війни росії проти України гостро затребуваною постає проблема людини та її щастя, що була ключовою у філософському вченні самобутнього мислителя епохи Просвітництва Григорія Сковороди. Сьогодні у контексті людиноцентричної парадигми (В. Кремень) відбувається переосмислення здавалося б відомих ідей та поглядів видатного українського «Сократа» про особистість та її самоздійснення, цінності і сенс життя, свободу та шляхи досягнення щастя, «кордоцентричність», концепти «сродної праці», «внутрішньої рівноваги віри і розуму» тощо, висловлених ще три століття тому.

Як зазначають дослідники біографії та спадщини Г. Сковороди, видатний філософ у загальному контексті ідеології свого часу підводив українське суспільство до нового ментального світобачення – пробудження національної ідентичності в ХІХ столітті. На думку Д. Чижевського, образ Г. Сковороди, мандрівного філософа з Біблією у руках, закарбований в українській історії як знакова емблема епохи [3].

На наш погляд, психологічний дискурс творчої спадщини Г. Сковороди, якому у світовій філософській традиції до ХVІІІ століття не було рівного за глибиною розробки гуманістичної проблематики, дає змогу виявити потужний потенціал для розв'язання проблемних питань сучасної психологічної науки, зокрема дослідження психології особистості у її актуальних та потенціальних вимірах у міждисциплінарному контексті, з'ясування сутності та усвідомлення українських етнокультурних домінант у боротьбі нашого народу за свободу

проти зростаючих з боку росії нелюдських дій – цинізму, жорстокості, садизму, геноциду, тероризму тощо.

Сьогодні як ніколи гостро звучать думки Г. Сковороди щодо пізнання людиною себе, її взаємодії зі світом та іншими людьми, особистісного зростання та самовдосконалення, боротьби за свободу, автономію і демократичні цінності. Ці погляди видатного мислителя знайшли в українській психологічній думці широкий відгук і продуктивно розвиваються. Сучасна психологія акцентує увагу на розвитку індивіда в системі процесів самопобудови і самоздійснення, гармонізації його внутрішнього світу із зовнішнім в умовах соціокультурної різноманітності, що спричинено глобалізаційними тенденціями (Г. Костюк, П. Чамата, В. Роменець, Г. Балл, І. Бех, М. Боришевський, Т. Говорун, В. Кремень, В. Куєвда, В. Моляко, В. Москаленко, В. Татенко, Т. Титаренко та інші учені).

Філософське осмислення найскладніших феноменів учення Сковороди у контексті психології «генези здійснення» особистості (С. Максименко) дозволяє встановити іншу «точку відліку» для розвитку особистості у антропологічному, онто-гносео та аскіологічному науковому ракурсах: індивідуальний пошук людиною для себе тієї «нерівної рівності», «яка має відкрити своє небо і землю, знайти «твердь» свого буття, визначити стихії долі, знайти душу і увійти в «паузи» воскресного споглядання» [2], коли людина дійсно стає найвищою цінністю в суспільстві, в якому реально забезпечуються всі передумови та засоби для її здійснення як суб'єкта і творця історії, як цілісної особистості.

Нового звучання набуває діалектика поглядів філософа щодо людини як унікальної особистості, її самовираження, набуття «сутнісного Я» в суперечностях життя, що включає «... мінливе і постійне, видиме і невидиме, готове і другорядне, минуше і вічне» [1].

Найвиразніше, на нашу думку, ідеї Сковороди репрезентуються в межах гуманістичного, феноменологічного та суб'єктно-діяльнісного підходів, що дає змогу розкрити питання розвитку особистості як суб'єкта життєтворчості, як «інтегральної якості культурного простору особи» (Г. Балл), «зростання поваги до унікальності кожної особи, неповторності її життєвого світу» (Т. Титаренко), «самодетермінації її буття у світі, акторської позиції щодо подій життя» (В. Роменець, В. Татенко), як суб'єкта націєтворення, творчої, моральної, відкритої, духовної, самодостатньої особистості, відповідальної за прийняття рішень і уміння вести діалог «на рівних» у міжкультурній комунікації (М. Боришевський, В. Куєвда, В. Литовський, В. Моляко, М. Попович, Ю. Рождественський, М. Савчин, М.-Л. Чєпа).

Засадничі аксіоми «мистецтва жити» Сковороди є своєрідними орієнтирами для розвитку рефлексивного сприймання молодим поколінням в Україні демократичних цінностей. Погляди та ідеї видатного мислителя є тією необхідною джерельнознавчою скрабницею світоглядної ідеології щодо формування національної та громадянської свідомості нової генерації, розвитку освітнього простору особистості, оновлення шляхів та джерел автентичного, сповненого індивідуального смислу життя українців та українок в

цивілізаційному світі, набуття особистістю національної ідентичності як стрижня духовного коду української ментальності.

Література:

1. Сковорода Г. Твори: У 2 т. К.: ТОВ «Видавництво «Обереги», 2005. 2-е вид., виправ. (Київська б-ка давнього укр. письменства. Студії; Т.5). 528 с.
2. Кримський С. Філософ, якого «не спіймав світ». День. Україна Incognita URL: <http://incognita.day.kyiv.ua/filosofyakogo-ne-spijmav-svit.html>
3. Чижевський Д. Філософія Г. С. Сковороди. К.: «Київський університет», 2014. 224 с.

ВІШТАКАЛЮК Денис,

*бакалавр 2 року навчання,
факультет тваринництва
та водних біоресурсів,*

ЛАУТА Олена Дмитрівна,

*кандидат філософських наук, доцент,
Національний університет біоресурсів
і природокористування України
(м. Київ, Україна)*

ЕТИКО ПСИХОЛОГІЧНІ ВІЗІЇ У ТВОРЧОСТІ Г. СКОВОРОДИ.

Григорій Савич Сковорода – великий народний мислитель, просвітитель і письменник України XVIII століття. Цей титан думки у своїх творах розвивав комплекс ідей, актуальних не тільки для свого часу, активно проголошував і послідовно впроваджував передові погляди українського суспільства. Його багатогранна філософська й літературна творчість є однією із провідних ланок багатовікового збагачення та остаточного переходу української літератури до нового періоду розвитку. Низка провідних сучасних українських філософів вважають Григорія Сковороду типовим українським інтелігентом. «В якому сенсі йтиметься про Г. Сковороду як тип саме українського інтелігента?» [1, с. 65]

Для Сковороди в природньому його прагненні до щастя та свободи суттєвим було усвідомлення того, що бажаної мети можна досягти на шляху заглиблення в себе, в устремлінні до найпотаємніших, сердечних глибин власного «я», де й чекає зустріч з Богом як жаданий результат реалізації мрії про волю і щастя. Мабуть, помиляються ті дослідники, які змальовують Сковороду в образі критика, який викриває вади певного суспільного ладу. Однак, помиляються і ті, хто звинувачує його у соціальному конформізмі. Г Сковорода рішуче засуджує тих, котрі «дбають про золото, про почесні, про сарданапалові бенкети, про низькі насолоди», хто шукає «слави, ласки вельмож» [2, с. 320]. Григорієм Савичем було написано значну кількість праць із психології. Розглядаючи людину як «мікрокосм», Г. Сковорода особливо цікавився психічною стороною

СОКОЛОВА Олександра Максимівна, ШЕПЕТА Катерина Юріївна ІМПЛІКАЦІЇ АНТРОПОЛОГІЧНИХ ІДЕЙ МИХАЙЛА МОГИЛЯНСЬКОГО	113
СОПІВНИК Руслан Васильович, ЛІДЕРСЬКІ ЯКОСТІ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ	115
ЧЕРЕП'ЯНА Вікторія Сергіївна ПЕДАГОГІЧНІ ПОГЛЯДИ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ	116
ШАКУН Наталія Андріївна. <i>Науковий керівник: Буцик І. М.</i> ПРОФОРІЄНТАЦІЙНА РОБОТА ЯК СКЛАДОВА ПОШУКУ ЛЮДИНОЮ СВОГО МІСЦЯ В СУСПІЛЬСТВІ ТА ЖИТТІ	117
СЕКЦІЯ 3. ЕТИКО-ПСИХОЛОГІЧНІ ВІЗІЇ У ТВОРЧОСТІ Г. СКОВОРОДИ	120
ВАСИЛЬКЕВИЧ Ярослава Зіновіївна, КІЗЬ Ольга Богданівна, КІКІНЕЖДІ Оксана Михайлівна ПСИХОЛОГІЧНИЙ ДИСКУРС ІДЕЙ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ	120
ВІШТАКАЛЮК Денис Віталійович, ЛАУТА Олена Дмитрівна ЕТИКО ПСИХОЛОГІЧНІ ВІЗІЇ У ТВОРЧОСТІ Г. СКОВОРОДИ	122
ДЕМЧЕНКО Ірина Іванівна, ОСАДЧЕНКО Інна Іванівна ГУМАНІСТИЧНІ ЗАСАДИ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ	124
КРАВЧЕНКО Алла Григорівна ПОГЛЯДИ НА ПРОБЛЕМУ ЛЮДСЬКОГО ЩАСТЯ: АРИСТОТЕЛЬ vs СКОВОРОДА	129
ЛИЧУК Марія Іванівна З ЛЮБОВ'Ю ДО ЛЮДЕЙ: ГОЛОС СКОВОРОДИ ЧЕРЕЗ ВІКИ!	131
МАКСЮТА Микола Єгорович, ВОЛОЩУК Софія Вадимівна БУТИ ПОБОРНИКОМ ЧЕСНОТ: ШЛЯХИ ТА ЖИТТЄСТВЕРДЖУВАЛЬНА СПРЯМОВАНІСТЬ	132
МАКСЮТА Микола Єгорович, КОБЗАР Марія Володимирівна ДО ПРОБЛЕМИ ГІДНОСТІ ФІЛОСОФУВАННЯ, ЯК СВІТОГЛЯДОВОЇ ЗАСАДИ ОСОБИСТОСТІ	134
МАКСЮТА Микола Єгорович, РОМАНЧУК Тетяна Сергіївна ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ГІДНІСТЬ – ОСОБИСТІСНА ЯКІСТЬ МОЛОДОГО НАУКОВЦЯ	136
МАКСЮТА Микола Єгорович, СОКОЛОВА Олександра Максимівна ЛЮДСЬКІСТЬ ОСОБИСТІСНОСТІ ЖИТТЄЗДІЙСНЕННЯ: ДО АКТУАЛЬНИХ ІМПЛІКАЦІЙ	138

МАКСЮТА Микола Єгорович, ТЕРЕЩЕНКО Юлія Олександрівна ЕКЗИСТЕНЦІЙНІСТЬ ДОБРОЧИННОГО МИСЛЕННЯ	140
МАКСЮТА Микола Єгорович, ЩЕРБАКОВА Марія Миколаївна ІМПЕРАТИВИ ЗОСЕРЕДЖЕНОСТІ НА «СЕРДЕЧНОМУ ЖИТТІ»: ЧИ АКТУАЛЬНО?	142
МЕДЯНИК Ганна Андріївна, ЄФРЕМОВА Анна Анатоліївна ROLE OF SPEECH COMPETENCE IN THE FORMATION OF PROFESSIONAL COMPETENCE	144
НЄВРОВ Денис, ГОРБАТЮК Тарас Віталійович ЕТИКО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ У ТВОРЧОСТІ Г. СКОВОРОДИ	146
ПРИТИКА Оксана Іванівна СТАНОВЛЕННЯ ПОНЯТТЯ МОРАЛІ: ІСТОРИКО-ФІЛОСОФСЬКИЙ АНАЛІЗ	147
СЕГЕДА Жанна Петрівна ВЧЕННЯ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ ПРО ЗНАЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ ВИСОКОГО МОРАЛЬНОГО ІДЕАЛУ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	148
СОПІВНИК Ірина Віталіївна, ТВЕРЕЗОВСЬКА Ніна Трохимівна ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ МАЙБУТНЬОГО СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА	150
ТАРГОНСЬКИЙ Ілля. Науковий керівник: Супрун А. Г. ЕТИКО-ПСИХОЛОГІЧНІ ВІЗІЇ У ТВОРЧОСТІ СКОВОРОДИ	154
ТОВКУН Інна. Науковий керівник: Гольцов А. Г. ДУШЕВНА ФІЛОСОФІЯ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ	155
ХОМКО Богдан. Науковий керівник: Супрун А. Г. СКОВОРОДИНІВСЬКА ЕТИКА	157
ЯНИК Катерина Олександрівна. Науковий керівник: Гольцов А. Г. ВПЛИВ МОРАЛЬНО-ЕТИЧНОЇ КОНЦЕПЦІЇ Г. СКОВОРОДИ НА ОСОБИСТІТЬ ЯК ВАЖЛИВОГО КОМПОНЕНТА МОРАЛЬНОСТІ У МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ	158
СЕКЦІЯ 4. АКТУАЛІЗАЦІЯ СКОВОРОДИНСЬКОЇ СПАДЩИНИ В СУЧАСНОМУ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОМУ ВИМІРІ	160
АЛЄЄВА Яніна Альбертівна ФІЛОСОФІЯ «СРОДНОЇ» ПРАЦІ В ЕПОХУ ПОСТМОДЕРНУ	160
БІЛАН Сергій Олексійович СПРОБИ ВРЕГУЛЮВАННЯ ПРИДНІСТРОВСЬКОГО КОНФЛІКТУ	162

ВАСИЛЕНКО Олена Іванівна АКТУАЛЬНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНИХ ПОГЛЯДІВ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ	164
ВАСИЛЕНКО Христина Сергіївна, ЛАУТА Олена Дмитрівна РОЛЬ ФІЛОСОФСЬКОЇ СПАДЩИНИ Г.СКОВОРОДИ В СЬОГОДЕННІ	166
ГОНТАР Василь Едуардович СПРАВЕДЛИВІСТЬ СКОВОРОДИ: ЧОМУ «НЕРІВНА ВСІМ РІВНІСТЬ» МАЄ БУТИ ПРОІНТЕРПРЕТОВАНА ПОЛІТИЧНО	168
ГОРБАТЮК Тарас Віталійович МОЖЛИВІСТЬ РЕАЛІЗАЦІЇ ІДЕЙ ФІЛОСОФІЇ Г. С. СКОВОРОДИ В СУЧАСНОМУ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОМУ ПРОСТОРІ	170
ІВАШКІВСЬКИЙ Андрій Олегович ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА	171
КОВАЛЬ Вікторія Леонідівна, ЛАУТА Олена Дмитрівна IS HRYHORIY SKOVORODA A "TEACHER OF LIFE" FOR UKRAINIANS OR JUST A PHILOSOPHER?	172
КОНОВАЛЕНКО Дар'я. Науковий керівник: Секунова Ю. В. МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА МІЖ УКРАЇНОЮ ТА КОРОЛІВСТВОМ ІСПАНІЯ	173
КОРОБКО Сергій Олександрович, ЛАУТА Олена Дмитрівна АКТУАЛЬНІСТЬ ІДЕЙ СКОВОРОДИ В РЕАЛІЯХ СЬОГОДЕННЯ	175
КРОПИВКО Олена Михайлівна, ХВІСТ Вікторія Олексіївна КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ В СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОМУ ЖИТТІ УКРАЇНИ XVII-XVIII ст.	177
КУЛЬТЕНКО Валентина Павлівна ЩО Є СВОБОДА? ДОБРО В НІЙ ЯКЕС? – ДУХОВНИЙ ПРОВІД ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ ДЛЯ СЬОГОДЕННЯ	180
ЛЯШЕНКО Віктор. Науковий керівник: Культенко В. П. ЖИТТЄВИЙ СВІТ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ	182
МОРОЗ Роман Сергійович, Науковий керівник: Шеховцова-Бурянова В. А. ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ПОГЛЯДИ Г. СКОВОРОДИ. ЗНАЧЕННЯ АФОРИЗМІВ ФІЛОСОФА У КОНТЕКСТІ ВІЙНИ	183
МОРОЗОВА Дар'я Валентинівна. Науковий керівник: Харчук О.О. ПОГЛЯДИ Г.СКОВОРОДИ НА РЕАЛІЗАЦІЮ ІДЕЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ: МИНУЛЕ І СУЧАСНЕ	185
ПРИЗ Олександр Олександрович РОЛЬ ПОСТПРАВДИ В ПРАВОВІЙ СФЕРІ	187